

Palma, 12 de setembre de 2021
Festa de la Mare de Déu de Lluc

Impregnar d'Evangelí l'àmbit humà i social en el qual vivim

**Carta del bisbe Sebastià Taltavull a l'Església de Mallorca,
als preveres i diaques, vida consagrada, laics i laiques del Poble de Déu
i a totes les altres persones de bona voluntat que ens vulguin escoltar
en l'inici de l'any pastoral 2021-2022**

Benvolguts germans i germanes en Crist, el Senyor,

Estam començant, dins aquest mes de setembre, una nova etapa amb el desig d'anar entrant dins una nova normalitat, tot i que encara hem d'extremar les mesures per tal d'impedir que la pandèmia de la COVID-19 segueixi mantenint la humanitat en la por i la incertesa d'una malaltia contagiosa que no se n'acaba d'anar del tot. Ens preocupa molt sentir encara notícies dels nous ingressos als hospitals i UCI, i de defuncions gairebé diàries. Aquesta situació fa que intensifiquem més la **pregària**, que sempre haurà d'anar unida a una major **responsabilitat** a l'hora d'adoptar aquelles mesures de contenció de la malaltia que se'ns demana observar pel nostre bé personal i col·lectiu. Per això, us deman que en tota activitat pastoral i celebrativa ho tinguem en compte per al bé de tots.

1.

***Una nova etapa que emprendem junts
amb il·lusió, esperança i esperit sinodal***

No obstant les dificultats de tot tipus que encara patim per mor de la pandèmia, és bo que —com escric en el *Full Dominical* d'aquest cap de setmana— posem l'accent sobretot en els **signes de comunió** que han de marcar la nostra vida personal i la de les nostres comunitats, parròquies, grups, moviments i associacions, abans que preocupar-nos excessivament per les *estratègies d'organització*. Em serveix molt, per a exposar-vos-ho de nou i que segurament ja coneixeu, tot el que sant Joan Pau II va proposar per a aquest segle XXI referint-se a l'**espiritualitat de comunió**, quan l'entenia com a *principi educatiu*, com a *mirada del cor cap a Déu que és amor i així mirar-nos els uns als altres*, com a *capacitat de sentir el germà com algú que em pertany i veure primordialment allò que hi ha de positiu en ell*, donant-li espai, rebutjant competitivitat, ganes de fer carrera, desconfiança i enveges..., fins a dir amb rotunda claredat que **“no ens fem il·lusions: sense aquest camí espiritual, de poca cosa servirien els instruments externs de comunió. Esdevindrien mitjans sense ànima, màscares de comunió més que no les seves vies d'expressió i de creixement”** (NMI 43). Pensem-ho bé a l'hora d'organitzar-nos.

És cert que la pandèmia ha trastocat ritmes i accions en la nostra activitat pastoral i això ha significat fer alguns canvis significatius que de cap manera han volgut reduir-ho tot fins al punt de minimitzar la missió evangelitzadora de l'Església. Sempre hem dit que *nous temps demanen noves respostes* i per això estam davant el repte de convertir les dificultats en noves oportunitats de transformació i canvi en allò que més convingui. Vull insistir en allò que el papa Francesc posa de relleu quan parla de la necessitat d'una **pastoral de conversió**, dient que *“espera que totes les comunitats procurin posar els mitjans necessaris per avançar en el camí d'una conversió pastoral i missionera, que no pot deixar les coses com estan. Ja no ens serveix una simple administració. Constituïm-nos en totes les regions de la terra en un estat permanent de missió”* (cf. EG 25).

Amb aquesta invitació, el papa Francesc toca molt de prop els passos de la conversió que espera de nosaltres en aquest moment tan especial que vivim i ens dona la clau d'actuació immediata. Proposem-nos-ho fent nostre el seu somni d'una *impostergable renovació eclesial*. Serà interessant que ho analitzem al llarg d'aquest any, tant en la **reflexió sinodal** que farem en comunió amb tota l'Església, com en els **moments de trobada i pregària** que tindrem a cada parròquia en ocasió de la **visita pastoral**, i també, pel que ens ha d'ajudar a aprofundir paraula i testimoni de fe, l'any dedicat al prevere i poeta Miquel Costa i Llobera, que inaugurarem a mitjan mes d'octubre.

Vull que les paraules del papa Francesc que segueixen ens injectin més ardor pastoral: *“Somio amb una opció missionera capaç de transformar-ho tot, perquè els costums, els estils, els horaris, el llenguatge i tota estructura eclesial esdevingui un camí adequat per a l'evangelització del món actual més que per a l'autopreservació. La reforma d'estructures que exigeix la conversió pastoral només pot entendre's en aquest sentit: procurar que totes elles esdevinguin més missioneres, que la pastoral ordinària en totes les seves instàncies sigui més expansiva i oberta, que col·loqui els agents pastorals en constant actitud de sortida i afavoreixi així la resposta positiva de tots aquells que Jesús convoca a la seva amistat”* (EG 27). En el fons, aquest és l'itinerari a seguir.

1.

Comencem pensant en els joves i acompanyant-los..., acollint la Creu de la JMJ i la Icona de la Mare de Déu

La Jornada Mundial de la Joventut (JMJ) és un esdeveniment de tota l'Església, en el qual els joves hi han de tenir un protagonisme especial. Aquests anys estan naixent entre nosaltres realitats noves, algunes de nascudes a les nostres parròquies i altres vingudes de fora. És hora que els camins vagin **convergent en un esforç d'unitat**, integrant els respectius carismes i tractant de **caminar junts**, sinodalment. No podem anar per lliure, independentment de les nostres comunitats parroquials, que és el lloc on es realitza la vida de la l'Església en comunitat, essent-hi presents tots els membres del poble de Déu –gent gran, joves, adults i infants– i acceptant la part de singularitat que els joves hi han d'aportar per al bé de tots. Serà bo que el que se'ns proposa per aquest proper any pastoral 2021-2022 ho facem realitat: *“Per una Església sinodal: comunió, participació i missió”*. Som cridats, ja des d'ara, a posar-nos d'acord, a treballar-hi junts, aportant el millor de cadascú.

Aquest proper dijous, dia 16 de setembre de 2021, tots som convocats amb els joves a rebre la **Creu** de la Jornada Mundial de la Joventut (JMJ) i la **Icona** de la Mare de Déu, símbols que van peregrinant pels diferents països i Esglésies com a signes d'un camí que trobarà el seu punt d'arribada a Lisboa l'any 2023. La creu i la icona estaran exposades a la Catedral, que romandrà oberta al llarg del dia per a totes aquelles persones que vulguin anar-hi a fer una estona d'oració. Però, sobretot, convocam a la **Vetla de Pregària** que tindrà lloc **a les 19 hores a la Seu mallorquina** i que serà presidida pels bisbes de Mallorca i Menorca i l'administrador diocesà d'Eivissa. Exhort especialment els preveres, diaques i membres de vida consagrada, com també a tots els laics i laiques que treballen amb jovent en centres educatius que convidin els joves a participar en aquesta Vetla –durarà una hora aproximadament– i, si és possible, també els acompanyin.

2.

Celebrem amb goig l'ordenació sacerdotal de Mn. Marc Capó Mestre, un nou regal que Déu ens fa a la nostra Església de Mallorca

Si Déu ho vol, **el proper dissabte, dia 18, a les 11 del matí a la Seu**, la nostra Catedral mallorquina, la comunitat cristiana està convocada per a celebrar amb goig i agraïment l'**ordenació sacerdotal de Mn. Marc Capó Mestre**, sens dubte, un gran regal per a la nostra Església que peregrina a Mallorca. És aquest un esdeveniment singular per al moment que estam vivint de represa diocesana en tot allò que l'ha d'anar configurant com a Església de Jesús i al mateix temps com a comunitat de creients present en el cor del nostre poble, al seu servei i comunicant-li allò més valuós que té, que és la persona de Jesús i el seu Evangeli, tot fet vida en el camí costerut de cada dia.

Ens alegra molt acompanyar Mn. Marc en aquest dia de la seva ordenació sacerdotal i en feim acció de gràcies a Déu per l'entrega total que fa de la seva persona –i de la seva joventut– en uns moments en els quals hi ha tanta necessitat de presències tan significatives com aquesta. Amb ell es rejoyeneix el nostre presbiteri i feim patent la generositat del seu pas vocacional i la seva resposta valenta a la crida del Senyor.

Com us deia fa dos anys a la *Carta Pastoral*, **el presbiteri és espai de fraternitat, lloc de comunió eclesial per a la renovació de la tendresa** i, com en tota família, el nostre presbiteri necessita la mútua acceptació cordial entre els qui el formam i pertanyem a diferents generacions. Ens ha de guiar un únic sentiment fet de respecte, de valoració positiva, d'intercanvi constructiu, de diàleg freqüent, de comunicació d'experiències, de voluntat d'aprenentatge, de comunió en la pregària i reforçament dels vincles d'amistat. Tots hem d'aprendre de tots, però ho dic especialment per als més joves, ja que és bo créixer humilment al costat d'algú de més edat que amb la seva experiència pastoral pot ser un bon conseller i un savi acompanyant.

No podem viure de la sospita, de la desconfiança, reduïts a tancar-nos en actituds defensives o creure que som els únics que feim bé les coses. Referint-se a les relacions noves que genera Jesucrist, el papa Francesc ens ajuda a descobrir una mar de possibilitats a posar en pràctica i diu que “*«avui, que les xarxes i els instruments de la comunicació humana han aconseguit desenvolupaments inaudits, sentim el desafiament de descobrir i transmetre la mística de viure junts, de barrejar-nos, de trobar-nos, de prendre'ns dels braços, de recolzar-nos, de participar d'aquesta marea un tant caòtica que pot convertir-*

se en una veritable experiència de fraternitat, en una caravana solidària, en un sant pelegrinatge. D'aquesta manera, les majors possibilitats de comunicació es traduiran en més possibilitats de trobament i de solidaritat entre tots. Si poguéssim seguir aquest camí, seria quelcom tan bo, tan guaridor, tan alliberador, tan esperançador! Sortir de si mateix per unir-se a altres fa bé. Tancar-se en si mateix és provar l'amarg verí de la immanència, i la humanitat hi sortirà perdent amb cada opció egoista que facem» (EG 87). Per això, que no digui ningú que no necessita els altres, ja que ens necessitam mútuament” (Carta Pastoral, 187).

Ara, que s'incorpora un **nou i jove capellà**, sapiguem acollir-lo i ajudar-lo, fent-li costat amb la pregària i l'amistat. Necessitam un **presbiteri unit** entre nosaltres pel fet que la cohesió més profunda ens ve del fet que som un mateix Cos, el Cos de Crist.

El mateix dic en relació amb els **nous nomenaments** de *preveres, diaques, vida consagrada, laics i laiques* que contenen encàrrecs ben concrets per a servir, uns a les parròquies i, altres, a organismes diocesans. A ells vull reiterar el meu agraïment i el de tota la comunitat diocesana per la seva disponibilitat i generosa resposta.

I, ja que va de resposta vocacional, la nostra més efusiva benvinguda a la comunitat de religioses **Missioneres del Santíssim Sagrament i de Maria Immaculada**, que han vingut a treballar pastoralment a la nostra diòcesi de Mallorca i integrades a la *Unitat Pastoral de la Mare de Déu*, amb residència a Lloseta. Agraïm de cor el seu oferiment i disponibilitat a la Diòcesi, de la qual ja formen part viva.

3.

Des del diumenge 19 d'octubre de 2021 i durant tot l'any pastoral: celebrarem el Sínode de l'Església a la nostra Diòcesi de Mallorca

Ja des d'ara faig una crida a la participació. Haurem de fer que sigui un moment més que oportú d'aprofundir la nostra **comunió i missió** dins l'Església i, en concret, en allò que afecta la nostra Església de Mallorca. El papa Francesc ha volgut que el Sínode dels Bisbes que tindrà lloc a Roma la tardor del 2023, comenci ara, el diumenge, dia 17 d'octubre de 2021 a cada diòcesi del món i a partir de la documentació que tot just hem rebut. A la carta rebuda des de la secretaria del Sínode, se'ns indica la **necessitat de partir d'un treball de base en cada una de les nostres Esglésies particulars i estudiar a fons el moment en el qual ens trobam**. A l'esmentada carta se'ns diu que el papa Francesc ha volgut que el tema “*Per una Església sinodal: comunió, participació i missió*” fos compartit amb cada bisbe diocesà: és el seu desig començar junts aquest recorregut, per a créixer tots en una **experiència concreta de sinodalitat**, la qual cosa demana estar oberts a tot allò que ve de les Esglésies particulars. Estam tots “connectats” i per això la contribució de tots és preciosa en aquest aspecte d'escolta recíproca en l'Esperit Sant.

En paraules del papa Francesc: “*El camí de la sinodalitat és el camí que Déu espera de l'Església del tercer mil·lenni. El que el Senyor ens demana, en cert sentit, ja està tot contingut en la paraula «Sínode». Caminar junts –laics, pastors, Bisbe de Roma – és un concepte fàcil d'expressar amb paraules, però no és tan fàcil posar-lo en pràctica*”. D'aquí, per tant, el lema del Sínode i el sentit del treball i camí que junts

haurem de fer, reflexió en línia de sinodalitat ja proposada a la Carta pastoral ***Batiats, confirmats i enviats***, signada en la festa de la Mare de Déu de Lluc ara fa dos anys.

Per tal de tenir una visió de conjunt, en la qual hi ha, com a primer pas, la nostra participació com a Església de Mallorca, l'itinerari sinodal és el següent:

Obertura del Sínode: octubre 2021.

Obertura a Roma amb el Sant Pare: 9 – 10 octubre 2021

Obertura a les Esglésies particulars presidida per cada Bisbe: 19 octubre 2021

Fase de les Esglésies particulars: octubre 2021– abril 2022

Fase continental: setembre 2022 – març 2023

Fase de l'Església universal: octubre 2023

Es tracta d'un **esdeveniment eclesial i espiritual de discerniment**, del qual s'anirà donant puntual informació al mateix temps que ens comprometem al treball de participació i comunió que se'ns demana, en el sentit en què ho expressa el mateix papa Francesc: "*Un a l'escolta dels altres i tots a l'escolta de l'Esperit Sant*". Fa uns pocs dies que s'ha publicat la documentació que utilitzarem per a fer el treball del Sínode, cadascú des del seu lloc, la qual cosa ens facilita tot el treball de base que se'ns encomana fer a la nostra diòcesi. Aquest és l'esquema que treballarem:

1. **La crida a caminar junts**
2. **Una Església constitutivament sinodal**
3. **A l'escolta de les Escriptures:**
 - 1) Jesús, la multitud, els apòstols.
 - 2) Una doble dinàmica de conversió: Pere i Corneli (Ac 10)
4. **La sinodalitat en acció: pistes per a la consulta al Poble de Déu:**
 - 1) La pregunta fonamental.
 - 2) Diverses articulacions de la sinodalitat.
 - 3) 10 nuclis per aprofundir.
 - 4) Per a contribuir a la consulta.

4.

Al llarg del nou any pastoral recuperarem la Visita Pastoral, just iniciada abans d'aparèixer la pandèmia del coronavirus

El diumenge, dia 8 de març de 2020, pocs dies abans del confinament que s'acostava i sense saber-ho, vaig anunciar la *Visita Pastoral* com una ocasió més de renovació personal i eclesial, al mateix temps que agraïa a tot el Poble de Déu que peregrina a Mallorca el temps que ja estava entre vosaltres com a bisbe diocesà, fent-me present a tot arreu a partir de les peticions de visitar-vos que em fèieu i de la necessitat de presència a tants altres llocs. Us deia que encara hi queda molt de camí per fer, sempre he cregut en la **pastoral de proximitat** i tocar la realitat amb els peus ben a terra, conèixer com es viu i què passa a cada lloc.

En aquests moments, ja he pogut fer-me present a la quasi totalitat de la diòcesi i en alguns llocs en nombroses ocasions, **compartint i pregant junts**, la qual cosa demana seguir amb aquests contactes ara amb la *Visita Pastoral*, que vol ser una nova oportunitat perquè el bisbe, com a Pastor d'Església particular, pugui conèixer tota la realitat pastoral,

humana i social de més a prop, estant al costat dels capellans i diaques en la seva feina diària i compartint-la, al costat de les comunitats de vida consagrada, tant monàstica com de vida activa, al costat de tot el que existeix a cada demarcació parroquial i de les persones que hi treballen, especialment apropant-se als més febles, als malalts i a tota persona de bona voluntat. Us deia en aquella ocasió que hem de fer tot el possible perquè aquesta **relació humana** esdevingui expressió de la **vida de fraternitat** que ha de caracteritzar sempre l'Església, testimoni que ens ha de fer creïbles.

Us ho dic novament amb aquestes paraules que volen ser la invitació a una renovada esperança, ja que i en tant que sigui possible, vull que la *Visita Pastoral* es convertesqui en estada que faci possible una bona convivència a cada lloc i comptant de forma realista amb el que hi ha. Pens que es tracta d'una **nova ocasió de renovació interna de les comunitats**, tant en els aspectes *personals* com *institucionals*, ocasió també de represa de nous elements que avui hem d'introduir a partir dels canvis que estam experimentant en la nostra societat, especialment la mallorquina, tant a part forana com a ciutat.

Hem de **fer el possible per a ser una Església en sortida**, que no mira tant el passat amb nostàlgia com per a viure el present i projectar amb encert el futur, una Església valenta, que venç la por i s'obre a viure amb Jesús i l'Evangeli una *experiència de fraternitat* en tots els seus nivells i estaments. Només així podrem viure el manament nou de l'amor i la gent que ens vegi pugui dir allò que es deia dels primers cristians: "**mirau com s'estimen**". Les nostres preferències han de ser les de Jesús i, des d'Ell, hem de donar resposta a tantes *preguntes* que se'ns fan i als *reptes* que cada dia se'ns presenten. Tot i les febleses i incoherències que estam experimentant, fruit de la nostra condició humana, aquest és un moment fascinant per a superar-ho i fer que Jesús sigui conegut i estimat entre la nostra gent, l'Evangeli arrelhi bé a la nostra terra i produeixi els fruits que Déu espera de la nostra generosa sembra.

5.

Mirada amable i acció compromesa envers el nostre món

Hem de tenir clar que **si l'Església existeix no és per a ser un fi en si mateixa, sinó per al món, per a la societat en la qual s'encarna**, com ho va fer Jesús. És aquest el motiu pel qual no podem desestimar tot esforç de **contribució responsable al bé de l'àmbit humà i social en què vivim**, la nostra Mallorca. Tinguem present les paraules profètiques del Concili Vaticà II ben al començament de la seva constitució pastoral sobre l'Església en el món contemporani, quan diu que "*el goig i l'esperança, el plor i l'angoixa de l'home contemporani, sobretot el dels pobres i de tota mena d'afligits, són també goig i esperança, plor i angoixa dels deixebles de Crist, i no hi ha res de vertaderament humà que no ressoni en el seu cor*" (GS 1). Aquesta sintonia amb el món que ens rodeja fa que haguem de **sentir la urgència de projectar tot el que som i feim en el seu bé**. El mateix document conciliar afirma que "*cap llei humana no és capaç de protegir tan eficaçment la dignitat personal i la llibertat de l'home com l'Evangeli de Crist encomanat a l'Església [...]. L'Església, doncs, en virtut de l'Evangeli a ella encomanat, proclama els drets humans i reconeix i valora molt el dinamisme del temps actual que per totes bandes afavoreix els drets esmentats*" (GS 41).

Amb aquest esperit hem de pensar com és **la nostra contribució al bé comú i la defensa dels drets humans aquí, a la nostra terra, i fora d'aquí, i així ajudar tota l'activitat humana, impregnant-la d'Evangelí**. Els problemes de la humanitat ens afecten a tots, com també les grans causes a favor de la pau i la reconciliació entre els pobles i entre les persones, començant per les més properes. Les seves conseqüències tenen a veure amb les situacions que plantegen entre nosaltres i entre les persones, la **immigració**, l'arribada de **refugiats**, les **noves pobreses** que afecten diferents capes de la població, l'**atur**, especialment entre els joves, els **episodis de violència**, les **reaccions enfrontades respecte del fet religiós** a causa de posicions ideològiques, la falta de diàleg, de respecte, d'ignorància o fins i tot de rebuig implícit o declarat. El mateix Concili diu que *“l'Església reconeix que ha progressat molt i que pot progressar per la mateixa oposició d'aquells que li són contraris o que la persegueixen”* (GS 44). És un **repte**, certament. Pertanyem a una comunitat humana que ha de trobar el punt de la seva convivència en la pau i la concòrdia, acollint en el seu si la diversitat que ja hi ha, al mateix temps que assegura l'equilibri de **fomentar els autèntics valors de sempre**, com són la pròpia llengua i els signes d'identitat familiar, cultural, social, religiosa i ecològica –l'amor a la pròpia terra–, que la configuren.

A causa de la situació peculiar que vivim a les Illes –com en tants altres indrets del nostre món global– m'adheresc a aquest titular del papa Francesc, que és **“el gust de reconèixer l'altre”**. Aquí és quan hem de parlar d'una *nova cultura*, en el sentit que *“indica que quelcom ha penetrat en el poble, en les seves conviccions més entranyables i en el seu estil de vida. Llavors, parlar de «cultura del trobament» significa que com a poble ens apassiona intentar trobar-nos, cercar punts de contacte, estendre ponts, projectar alguna cosa que inclogui tothom. Això s'ha convertit en desig i estil de vida. El subjecte d'aquesta cultura és el poble, no un sector de la societat que mira de pacificar la resta amb recursos professionals i mediàtics”* (FT 216). Per **arribar a la pau social i cultural**, que és treballosa i artesanal, arribarà a dir que *“el que val és generar processos de trobament, processos que construeixin un poble que sap recollir les diferències. Armem els nostres fills amb les armes del diàleg! Ensenyem-los la bona batalla del trobament!”* (FT 217).

Aquest procés ens ha de definir a nosaltres, els cristians, que, **amb l'Evangelí i l'experiència de fraternitat**, fins i tot malgrat les nostres limitacions i febleses, **estam cridats a fer-nos presents**, encarnats en una societat que avui necessita “Bona Notícia” i “bones notícies”, algú que ajudi a obrir els ulls i veure que els canvis cap a bé són possibles i que un **pacte social i cultural** també *“implica acceptar la possibilitat de cedir alguna cosa pel bé comú”*. Crec que hem de tenir molt clar –ens diu el papa Francesc– que *“quan un sector de la societat pretén gaudir de tot el que ofereix el món, com si els pobres no existissin, això en algun moment té les seves conseqüències. Ignorar l'existència i els drets dels altres, tard o d'hora provoca alguna forma de violència, moltes vegades inesperada. Els somnis de la llibertat, la igualtat i la fraternitat poden quedar al nivell de les meres formalitats, perquè no són efectivament per a tothom. Per tant, no es tracta només de cercar un trobament entre els qui tenen diverses formes de poder econòmic, polític o acadèmic. Un trobament social real posa en veritable diàleg les grans formes culturals que representen la majoria de la població. Sovint les bones propostes no són assumides pels sectors més empobrits perquè es presenten amb un revestiment cultural que no és el d'ells i amb el qual no poden sentir-se identificats. Per tant, un «pacte social» realista i inclusiu ha de ser també un «pacte cultural» que respecti i assumeixi les diverses cosmovisions, cultures o estils de vida que coexisteixen en la societat”* (FT 219).

6.

Recuperar l'amabilitat i el respecte entre uns i altres, una nova forma de pensar, parlar i relacionar-nos amb humanitat

Cuidem amb delicadesa el nostre llenguatge, els nostres escrits i discursos, les nostres reaccions, cuidem la veritat en els mitjans de comunicació i el tracte educat amb les persones, respectant la seva dignitat i el dret a rebre un bon tracte. Ens ho diu la Paraula de Déu d'un d'aquests propers diumenges: “*Si teniu el cor ple de gelosies amargues i de rivalitats, deixau de gloriar-vos i de mentir, ja que així perjudicau la veritat... No malparleu els uns dels altres... Qui ets tu per judicar els altres?*” (Jm 3,14; 4,11-12).

O també, allò que se'ns ha dit tantes vegades i que escriu Pau a la comunitat dels efesis: “*Que de la vostra boca no surtin mai paraules dolentes, sinó tan sols aquella paraula que serveixi per a edificar els altres, en allò que convengui i faci bé als qui l'escolten. I no entristiu l'Esperit Sant, que us ha marcat amb el seu segell per al dia que sereu redimits. Tirau lluny de vosaltres l'amargor, el mal geni, la ira, els crits, les injúries i tota casta de dolentia. Sigueu bondadosos i afectuosos, i perdonau-vos tal com Déu us ha perdonat en Crist... Mirau, i doncs, atentament com us heu de comportar: no sigueu insensats, sinó assenyats. Procurau treure partit del moment present, perquè el temps que vivim són dolents. No sigueu irreflexius: mirau d'entendre què vol el Senyor de vosaltres*” (Ef 4,29-32; 5,15-17).

La **mirada amable** i l'**acció compromesa envers el nostre món i envers les persones**, deixau-me que la concreti transcrivint tres paràgrafs d'aquest mateix document del papa Francesc *Fratelli tutti*, on ens convida a “**recuperar l'amabilitat**”. Pot ser ens podrà anar bé en un moment en el qual la *crispació*, els *insults*, els *menyspreus*, el *descartament*, el *mal geni*, la *mentida*, els *prejudicis*, la *falta de diàleg*, i tantes altres coses per l'estil, ***infecten qualsevol relació humana, eclesial, familiar, mediàtica, laboral, educativa, institucional***, etc., i presenten un deplorable espectacle que impedeix un vertader i sincer trobament entre les persones, alhora que és un *insult a la societat* i un *mal exemple* per a les generacions que puguen i tenen tot el dret a trobar un món millor del que estam fabricant. **Recuperar l'amabilitat**, entre moltes altres bones accions, podrà ser un pas decisiu en la reconstrucció d'una convivència més autèntica, on tots hi capiguem i ens sapiguem reconèixer el lloc que ens correspon.

Diu el papa Francesc:

“**L'individualisme consumista provoca molts atropellaments**. Els altres es converteixen en mers obstacles per a la pròpia tranquil·litat plaent. Llavors se'ls acaba tractant com molèsties i l'agressivitat creix. Això s'accentua i arriba a nivells exasperants en èpoques de crisi, en situacions catastròfiques, en moments difícils on surt a plena llum l'esperit del «campi qui pugui». No obstant això, encara és possible optar pel cultiu de l'amabilitat. Hi ha persones que ho fan i esdevenen estrelles enmig de la foscor” (FT 222).

“Sant Pau esmentava un fruit de l'Esperit Sant amb la paraula grega *khrestótes* (Ga 5,22), que expressa un **estat d'ànim que no és aspre, rude, dur, sinó afable, suau, que sosté i conforta**. La persona que té aquesta qualitat ajuda els altres a fer que la seva existència sigui més suportable, sobretot quan carreguen amb el pes dels seus problemes, urgències i angoixes. És una manera de tractar els altres que es manifesta de diverses formes: com *amabilitat en el tracte*, com una cura per *no ferir amb les paraules o els gestos*, com un intent d'*alleujar el pes dels altres*. Implica dir **paraules de coratge**, que

reconforten, que enforteen, que consolen, que estimulen, en lloc de paraules que humilien, que entristeixen, que irriten, que menyspreen” (FT 223).

“L'amabilitat és un alliberament de la crueltat que de vegades penetra les relacions humanes, **de l'ansietat** que no ens deixa pensar en els altres, **de la urgència distreta** que ignora que els altres també tenen dret a ser feliços. Avui no sol haver-hi ni temps ni energies disponibles per aturar-se a tractar bé els altres, a dir «si us plau», «perdó», «gràcies». Però, de tant en tant **apareix el miracle d'una persona amable, que deixa de banda les seves ansietats i urgències per prestar atenció, per regalar un somriure, per dir una paraula que estimuli, per possibilitar un espai d'escolta enmig de tanta indiferència**. Aquest esforç, viscut cada dia, és capaç de crear aquesta convivència sana que venç les incomprensions i prevé els conflictes. El cultiu de l'amabilitat no és un detall menor ni una actitud superficial o burgesa. Ja que suposa valoració i respecte, quan es fa cultura en una societat transfigura profundament l'estil de vida, les relacions socials, la manera de debatre i de confrontar idees. Facilita la recerca de consensos i obre camins on l'exasperació destrueix tots els ponts” (FT 224).

7.

Estam preparant la Visita ad Limina, que tindrà lloc probablement el mes de gener de 2022

Només per a la vostra informació i perquè en quedi constància, se'ns ha anunciat que el proper mes de gener probablement tindrà lloc el que s'anomena **Visita ad limina**, que és la visita preceptiva que els bisbes han de fer al sant Pare, a Roma, teòricament cada cinc anys. Els darrers vint anys aquesta freqüència ha passat per distintes variacions i actualment es fa per *grups de bisbes*, segons les regions o províncies eclesiàstiques. Previ a la visita, cada diòcesi elabora un *informe* que dona notícia de la situació que viu i que és objecte de conversa amb el Papa. Una diferència amb abans és que en l'actualitat tenim més ocasions de trobar-nos amb el Papa, la qual cosa afavoreix un major coneixement de la nostra realitat per part seva i una immillorable oportunitat per a conversar amb ell. Amb el papa Francesc, aquesta proximitat és extraordinària i així ho he viscut al llarg d'aquests vuit anys que ho he pogut viure cada vegada que, per un motiu o altre, ens hem trobat. Una visita així és **signe i font de comunió de les nostres Esglésies particulars amb l'Església de Roma**, al mateix temps una ocasió per a fer que aquesta mateixa comunió es visqui dins cada diòcesi.

8.

Seguim fent novament una crida ferma i urgent a la responsabilitat personal i col·lectiva de tothom

Us ho deia a l'inici d'aquest any, **la nostra contribució com a Església s'ha de seguir en tot lloc i ocasió on hi ha persones i famílies afectades** per qualsevol necessitat d'acollida, escolta en la seva soledat, com l'acompanyament a les famílies en el dol, especialment persones majors i joves afectades per la depressió, l'ansietat, la dura experiència del sense-sentit i de no albirar un futur que il·lusioni, i tantes altres carències. Les portes de les nostres esglésies, parròquies i santuaris, han d'estar sempre obertes perquè tothom qui hi arribi i toqui pugui ser atès. Que no falti mai aquest gest d'humanitat

i proximitat entre nosaltres. La **misericòrdia**, la **reconciliació**, la **rehabilitació** i el **perdó** han de ser l'ofertament que tota persona hi ha de poder trobar per sortir-ne renovada. És un encàrrec de Jesús, sols mirant-lo a Ell i la seva manera de fer en relació amb els més pobres i exclosos, tenim fàcil trobar com fer-ho. Posem-hi voluntat, estimació i temps...

Atesa la situació de **precarietat econòmica i laboral**, hem de seguir intensificant les **ajudes** en allò més bàsic, realitat que va en augment en determinats sectors de la població. El treball que es fa des de l'Església el feim cooperant amb moltes **altres entitats ciutadanes** que persegueixen els mateixos fins d'ajuda solidària. Estam convençuts que aquest és també un **camí sinodal**, ja que **caminant junts** podem fer molt més que anant cadascú pel seu compte.

Com us deia a principis d'aquest any, així seguirem, ja que aquesta és la missió que ens ha encarregat Jesús i que constitueix un dels aspectes més prioritaris de la nostra pastoral. Per això, també seguim fent una **crida a la responsabilitat personal i col·lectiva** per tal que siguin observades les normes que les autoritats sanitàries i el sentit comú posen al nostre coneixement perquè les complim i les facem complir. Les coneixem de sobres, tant les que ens afecten de *forma individual* com les que ens exigeixen un *compromís col·lectiu* i que ens obliguen en consciència, ja que es tracta de defensar i aconseguir un bé superior, la salut individual i la de tots. A l'Evangeli, Jesús ens ho deixa molt clar posant-ho com a primer valor.

9.

Habitant en un poble amb molts rostres, visquem una autèntica laïcitat positiva

En aquesta proposta, tots hi tenim la nostra **missió**, la nostra **aportació** i la nostra **responsabilitat**. Ja us ho vaig escriure a la Carta pastoral, però es tracta de posar-ho en pràctica, per tal d'evitar distanciaments i enfrontaments i afavorir un procés d'inclusió en el nostre camí com a poble, on com a Església hi tenim una missió per l'exigència de la nostra fe i per la realitat de presència en la història. Ja ho he dit anteriorment, si l'Església existeix no és per a viure per a si mateixa sinó per a la societat on s'encarna, per a ser ferment evangèlic enmig de la societat i fer possible la seva transformació a favor de la persona en totes les seves dimensions i els seus drets humans.

El papa Francesc diu que "***no convé ignorar la tremenda importància que té una cultura marcada per la fe, perquè aquesta cultura evangelitzada, més enllà dels seus límits, té molts més recursos que una mera suma de creients enfront dels embats del secularisme actual. Una cultura popular evangelitzada conté valors de fe i de solidaritat que poden provocar el desenvolupament d'una societat més justa i creient, i posseeix una saviesa peculiar que cal saber reconèixer amb una mirada agraïda***" (EG 68).

Per això i perquè estimam el nostre poble, la cultura que ens és pròpia, i en aquesta la nostra llengua com a vehicle de comunicació des de temps immemorial en la llar familiar, d'art i bellesa, el reconeixement de tot allò que ens ha edificat i és patrimoni valuós de tots i ens defineix, necessitam saber d'on venim i qui som, sense renunciar a res d'allò que ens ha donat identitat i és carta de presentació davant tothom. També la immensitat d'immigrants i turistes que arriba a la nostra illa ha de poder gaudir de tots els elements de la nostra cultura que els ajudi a obrir-se a les dimensions del món, com, per

descomptat, als valors de l'Evangelí i als d'una comunitat de fe que els acull, com a l'oferta d'un patrimoni que dona a conèixer la nostra identitat històrica, tant secular com religiosa (*Carta Pastoral*, 176).

També diu el papa Francesc que **vivim en un poble amb molts rostres**, la qual cosa ens fa adonar que “cada poble, en el seu esdevenir històric, desenvolupa la seva pròpia cultura amb legítima autonomia. Això es deu al fet que la persona humana per la seva mateixa naturalesa té absoluta necessitat de la vida social i està sempre referida a la societat, on viu una manera concreta de relacionar-se amb la realitat. L'ésser humà està sempre culturalment situat: naturalesa i cultura es troben unides estretíssimament. La gràcia suposa la cultura, i el do de Déu s'encarna en la cultura de qui el rep” (*EG* 115, citant el Concili Vaticà II en la seva constitució *Gaudium et spes* 36, 25 i 53). Per això i en nom del dret humà de la llibertat religiosa, volem que els polítics valorin el missatge de l'Església fonamentat en Jesús i l'Evangelí, un missatge que és un bé per a tota la societat humana. És l'objectiu que volem compartir per a viure una **autèntica laïcitat positiva** que *integra tot allò que va a favor de la dignitat de la persona humana, vivint una antropologia que la col·loca al centre de tot, en nom de Déu*. Des d'aquesta perspectiva, volem caminar units per a treballar junts i trobar-nos en aquells moments en els quals s'ha assumit la representativitat del poble, independentment d'ideologies, opinions personals i consignes de partits. Molt per damunt de les diferències que pugui haver-hi, hem de **crear espais comuns de cooperació per al bé comú**. L'Església no existeix per a si mateixa, sinó per al món, per a ser ferment d'Evangelí i element de renovació (*Carta pastoral*, 166).

10.

Camins per a la fraternitat i l'amistat social

Hi ha tanta feina per fer, tants problemes a solucionar, però també tantes coses en comú, que més que mai necessitem **compartir** i **cooperar**. Acol·lim la paraula del papa Francesc quan amb tanta clarividència sobre el moment actual escriu la Carta Encíclica *Fratelli tutti* –Germans tots– sobre la **fraternitat** i **l'amistat social**, inspirant-se en sant Francesc d'Assís i tocant la realitat que ens urgeix. Per a caminar en aquesta línia i viure el moment present amb ànim i esperança, us deix amb aquest elenc de frases d'aquest document papal per a ser pensades i treballades:

“Anhel que en aquesta època que ens toca viure, reconeixent la dignitat de cada persona humana, puguem fer renéixer entre tots un desig mundial de germanor” (FT 8).

“La societat cada vegada més globalitzada ens fa més propers, però no més germans. Estam més sols que mai en aquest món massificat que fa prevaler els interessos individuals i afebleix la dimensió comunitària de l'existència” (FT 12).

“Cuidar el món que ens envolta i conté és cuidar-nos a nosaltres mateixos” (FT 17).

“La manca de fills, que provoca un envelliment de les poblacions, juntament amb l'abandó dels ancians amb una dolorosa soledat, és una manera subtil d'expressar que tot acaba amb nosaltres, que només compten els nostres interessos individuals” (FT 19).

“Les dones tenen exactament la mateixa dignitat i idèntics drets que els barons. És un fet que doblement pobres són les dones que sofreixen situacions d'exclusió, maltractament i

violència, perquè sovint es troben amb menys possibilitats de defensar els seus drets” (FT 23).

“Qualsevol que aixequi un mur, que construeixi un mur, acabarà essent un esclau dins els murs que ha construït, sense horitzons. Perquè li manca aquesta alteritat” (FT 27).

“L’aïllament i la reclusió en un mateix o en els propis interessos mai no són el camí per a retornar l’esperança i obrar una renovació. Aïllament, no; proximitat, sí. Cultura de l’enfrontament, no; cultura del trobament, sí” (FT 30).

“El dolor, la incertesa, el temor i la consciència dels propis límits que va despertar la pandèmia fan ressonar la crida a repensar els nostres estils de vida, les nostres relacions, l’organització de les nostres societats i sobretot el sentit de la nostra existència” (FT 33).

“En desaparèixer el silenci i l’escolta, convertint-ho tot en teclatges i missatges ràpids i ansiosos, es posa en risc aquesta estructura bàsica d’una sàvia comunicació humana” (FT 49).

“Invito a l’esperança, que ens parla d’una realitat que està arrelada al dedins de l’ésser humà... Ens parla d’una set, d’una aspiració, d’un anhel de plenitud, de vida reeixida, d’un voler tocar les coses grans, allò que omple el cor i eleva l’esperit cap a valors importants, com la veritat, la bondat, la bellesa, la justícia, l’amor...” (FT 55).

“Ningú no pot experimentar el valor de viure sense rostres concrets a qui estimar” (FT 87).

“L’amor de l’altre per ésser qui és ens mou a cercar el millor per a la seva vida. Només així farem possibles l’amistat social que no exclou ningú i la fraternitat oberta a tothom” (FT 94).

“Hi ha perifèries que estan a prop de nosaltres, al bell mig d’una ciutat, o en la pròpia família. També hi ha un aspecte d’obertura universal a l’amor que no és geogràfic, sinó existencial” (FT 97).

“Tot ésser humà té dret a viure amb dignitat i a desenvolupar-se integralment, i aquest dret bàsic no pot ésser negat per cap país” (FT 107).

“Si el dret de cadascú no està harmònicament ordenat al bé més gran, acaba per concebre’s sense limitacions i, per consegüent, es transforma en font de conflictes i violències” (FT 111).

“El servei sempre mira el rostre del germà, toca la seva carn, sent la seva proximitat i, fins en alguns casos, la pateix i cerca la promoció del germà. Per això, el servei no és mai ideològic, ja que hom no serveix idees, sinó que serveix persones” (FT 115).

“Si s’accepta el gran principi dels drets que brollen del sol fet de posseir la inalienable dignitat humana, és possible acceptar el desafiament de somiar i pensar en una altra humanitat” (FT 127).

“Les històries dels migrants també són històries de trobaments entre persones i entre cultures: per a les comunitats i les societats a què arriben són una oportunitat d’enriquiment i de desenvolupament humà integral de tots” (FT 133).

“Es necessita un diàleg pacient i confiat perquè les persones, les famílies i les comunitats puguin transmetre els valors de la seva pròpia cultura i acollir el que hi ha de bo en l’experiència dels altres” (FT 134).

“La pretensió d’instal·lar el populisme com a clau de lectura de la realitat social té una altra feblesa: que ignora la legitimitat de la noció de poble” (FT 157).

“El gran tema és el treball. La cosa veritablement popular –perquè promou el bé del poble– és assegurar a tothom la possibilitat de fer brotar les llavors que Déu ha posat a cadascú, les seves capacitats, la seva iniciativa, les seves forces. Aquesta és la millor ajuda per a un pobre, el millor camí cap a una existència digna» (FT 162).

“La tasca educativa, el desenvolupament d’hàbits solidaris, la capacitat de pensar la vida humana més integralment, la fondària espiritual, fan falta per a donar qualitat a les relacions humanes» (FT 167).

“La política no ha de sotmetre’s a l’economia i aquesta no ha de sotmetre’s als dictàmens i al paradigma eficientista de la tecnocràcia” (FT 177).

“La grandesa política es mostra quan, en moments difícils, s’actua per grans principis i pensant en el bé comú a llarg termini” (FT 178).

“Un individu pot ajudar una persona necessitada, però quan s’uneix a altres per a generar processos socials de fraternitat i de justícia, entra en el camp de la més àmplia caritat, la caritat política” (FT 180).

“Les més grans angoixes d’un polític no haurien d’ésser les causades per una caiguda en les enquestes, sinó per no resoldre efectivament el fenomen de l’exclusió social i econòmica” (FT 188).

“Visquem i ensenyem nosaltres el valor del respecte, l’amor capaç d’assumir tota diferència, la prioritat de la dignitat de tot ésser humà per damunt de qualsevol que siguin les seves idees, els seus sentiments, pràctiques i àdhuc els seus pecats» (FT 191).

“En la política hi ha lloc per estimar amb tendresa. Què és la tendresa? És l’amor que es fa proper i concret... La tendresa és el camí que han recorregut els homes i dones més valents i forts. Enmig de l’activitat política, els més petits, els més febles, els més pobres han d’entendrir-nos: tenen dret a omplir-nos l’ànima i el cor” (FT 194).

“Entre la indiferència egoista i la protesta violenta, sempre hi ha una opció possible: el diàleg” (FT 199).

“Predomina el costum de desqualificar ràpidament l’adversari, aplicant-li epítets humiliants, enlloc d’afrontar un diàleg obert i respectuós, en què es miri d’aconseguir una síntesi superadora” (FT 201).

“L’autèntic diàleg social suposa la capacitat de respectar el punt de vista de l’altre acceptant la possibilitat que enclogui algunes conviccions o interessos legítims... Pensem que les diferències són creatives, creen tensió, i en la resolució d’una tensió hi ha el progrés de la humanitat” (FT 203).

“Podem ajudar-nos..., quan les xarxes de la comunicació humana han assolit nivells de desenvolupament inaudits. Internet pot oferir majors possibilitats de trobament i de solidaritat entre tots; això és una cosa bona, és un do de Déu. Però, no podem acceptar un món digital dissenyat per explotar la nostra feblesa i treure a fora el pitjor de la gent” (FT 205).

“Acceptar que hi ha alguns valors permanents, encara que no sempre sigui fàcil reconèixer-los, atorga solidesa i estabilitat a una ètica social” (FT 211).

“Parlar de cultura del trobament significa que com a poble ens apassiona intentar trobar-nos, cercar ponts de contacte, estendre ponts, projectar alguna cosa que inclogui tothom. El subjecte d’aquesta cultura és el poble” (FT 216).

“La veritat és una companya inseparable de la justícia i de la misericòrdia. Totes tres juntes són inseparables per a construir la pau i, d’altra banda, cada una d’elles impedeix que les altres siguin alterades” (FT 227).

“Només la proximitat que ens fa amics ens permet d’apreciar profundament els valors dels pobres d’avui, els seus legítims anhels i la seva manera pròpia de viure. L’opció pels pobres ha de conduir-nos a l’amistat amb els pobres” (FT 234).

“La veritable reconciliació no fuig del conflicte, sinó que s’aconsegueix en el conflicte, superant-lo a través del diàleg i de la negociació transparent, sincera i pacient” (FT 244).

“El perdó lliure i sincer és una grandesa que reflecteix la immensitat del perdó diví. Si el perdó és gratuït, llavors hom pot perdonar fins i tot el qui es resisteix al penediment i és incapaç de demanar perdó” (FT 250).

“Si no es reconeix la veritat transcendent, triomfa la força del poder i cadascú tendeix a fer servir fins a l’extrem els mitjans de què disposa per a imposar el seu propi interès o la pròpia opinió, sense respectar els drets dels altres” (FT 273).

“Els creients de les distintes religions sabem que fer present Déu és un bé per a les nostres societats. Cercar Déu amb cor sincer, sempre que no l’entolem amb els nostres interessos ideològics o instrumentals, ens ajuda a reconèixer-nos companys de camí, veritablement humans” (FT 274).

“El culte a Déu sincer i humil no porta a la discriminació, a l’odi i a la violència, sinó al respecte de la sacralitat de la vida, al respecte de la dignitat i la llibertat dels altres, i al compromís amorós per a tothom. En realitat «*el qui no estima no coneix Déu, perquè Déu és amor*» (1Jn 4,8)” (FT 283).

Apunt final

“En el nom de Déu i de tot això [...] assumim la cultura del diàleg com a camí; la col·laboració comuna com a conducta; el coneixement recíproc com a mètode i criteri” (del document sobre *la fraternitat humana per la pau mundial i la convivència comuna*, Abu Dhabi (4 febrer 2019) a la trobada entre el gran iman Ahmad Al-Tayyeb i el papa Francesc).

Amb tot el meu afecte i benedicció,

+ **Sebastià Taltavull Anglada**
Bisbe de Mallorca